

SKÆRPELSE — FRIFINDELSE

Af F. S. Grove-Stephensen

Hr. Stephan Dresing var født i København i 1710, som søn af købmand Didrik Dresing og hustru Gjertrud Marie f. v. Essen, blev student i sin fødeby og imatrikuleredes ved Universitetet 24. juli 1730 for i 1734 at blive cand. theol.

I årene mellem 1734 og 1739 har han formentlig opholdt sig på Sjælland, for han blev gift med en datter af sognepræsten i Rorup-Gim, Niels L. Barchmann, før han i 1739 kom som residerende kapellan til Rise på Ærø. Han fik en hurtig karriere, for allerede 1741 blev han sognepræst i Tranderup og 1753 provst over Ærø Provsti.

Endnu mens provsteretten behandlede sagen mod hr. Dresing, dukkede der en ny klage over ham op i Danske Kanceli. En enke-kone klagede over visse misligheder i forbindelse med provstens bestyrelse af hendes formue, og Kanceliet henviste sagen til behandling ved den allerede konstituerede provsteret, der imidlertid var opløst, da denne nye sag kom frem til rette vedkommende. Omkostningerne har formentlig været for store ved at få en ny sag rejst, hvorfor enkekonen trak sin sag tilbage; men det passede ikke hr. Dresing, der følte sig injurieret ved det konen havde udtrykt i sin skrivelse, og han anmodede derfor Kanceliet om at få nedsat en ny provsteret.

Kanceliet trådte i spinaten og konstituerede provsteretten til at behandle provstens sag mod konen, der protesterede med den motivering, at det nu drejede sig om en sag mod hende, hvorfor sagen hørte under slesvigsk ret. Kanceliet fandt sagen speget, og sendte den til udtalelse hos generalprokurøren, der udtalte, at han, selvom han

fandt konens optræden besynderlig, måtte give hende ret i, at hun, der havde påberåbt sig dansk ret for at få præsten dømt, ikke var underkastet dansk ret, når det gjaldt et søgsmål mod hende selv, og specielt ikke pligtig til at underkaste sig en gejstlig domstols rettergang.

(Det er ikke fordi, der ville være stor forskellighed i behandlingen af en injuriersag efter dansk og slesvigske ret, men det er uden tvivl omkostningsspørgsmålet, der har spillet en rolle. Det vil altid være en fordel at få en sag behandlet lokalt, når det drejer sig om udgifterne.)

Men mens denne sag vandrede embedsvejen, var provsterettens afgørelse blevet indbragt for landemodet, hvor man begik den fejl ikke at beskikke nogen aktor – anklager. Biskop Rasmus var til en vis grad selv part i sagen, fordi han havde tilkendegivet det viede par, at de ikke kunne få dispensation til indgåelse af ægteskab ved en af de tre lejligheder, hvor de havde fået afslag, men præsiderede desuagtet sammen med amtmanden, stiftsbefalingsmand Bille i Landemodet, der den 13. april 1768 – Quasimodogenti – afsagde en dom, der helt ændrede provsterettens, idet den ikke alene fandt hr. Dresing skyldig i alle de punkter, hvori der var fældet afgørelse tidligere, men tilføjede som præmisse, at der i provsteretten var aflagt ed på, at provsten ikke havde haft kendskab til slægtsskabsforholdet mellem de to brudefolk.

Dommens konklusion er således:

Er bemeldte provst Dresing blevet tildømt at have sit provste- og præsteembede forbrudt, og tillige at være uværdig til at bære den præstelige dragt efter rescript af 7de oktober 1740 samt at betale processens omkostninger til citanterne med 200 Rd., imod det, at de igen efter rescript af 3. april 1761 skal erlægge til den sidst anordnede provsterets assessorer 60 Rd. og endnu til Justitskassen at betale 4 Rd.

Bemeldte provsteret er, formedelst dens dom og den ommeldte eds modtagelse af provst Dresing, tildømt at betale hver for sig

10 Rd. til fattige præsteenker, samt tilligemed provst Dresing at erlægge en for alle og alle for en til citanterne for denne indstævnings bekostning 60 Rd.

Provsten appelerede på stående fod til Højesteret, der først over et år senere den 11. og 12. oktober 1769 behandlede sagen.

Under sagens behandling i Højesteret gav procurator Anchersen møde på Dresings vegne og nedlagde påstand om, at landemodets dom omstødtes, så den ikke kom provsten til „forkleinselse eller fornærmelse på ære, gode navn og rygte“, dog således at man aquieserede ved provsterettens dom, at bønderne Jørgen Danielsen, Peter Nielsen, Knud Knudsen og Christen Jensen dømtes til at give hr. Dresing en for alle og alle for en, en tilstrækkelig reparation for den ham under sagen forvoldte tort og tidsspilde og betale sagens omkostninger, og henstillede, hvorvidt andre i sagen implicerede burde deltage i betalingen.

Provsterettens medlemmer de herrer Diedrich Top, Juel og Horne- mand gav møde ved procurator Wiwet, der støttede Dresings påstand og påstod landemodets dom underkendt, for såvidt angik dem, og klagerne dømt til en for alle og alle for en at give dem noget tilstrækkeligt til kost og tæring.

Stiftamtmanden og biskoppen nøjedes med at sende et skriftligt indlæg, hvorved de påstod landemodets dom stadfæstet, mens klagerne mødte ved kammeradvokat Bang, der på sine klienters vegne påstod landemodets dom stadfæstet og provsten dømt til at betale samtlige sagens omkostninger, til dels sammen med provsterettens medlemmer. Samme kammeradvokat må desuden have sagt nogen grimme ting om såvel Dresing som provsteretten, for efter højesterets voteringsprotokol udvider begge de andre advokater deres påstand til også at omfatte mortifikation af de injurier, han havde fremsat i sit indlæg.

I pådømmelsen af sagen deltog højesteretsdommerne J. P. Bagger, A. P. Levetzau, F. C. Sevel, S. H. Cordsen, J. C. Weise, Krag Juel Wind, justitiarius V. Benegård, J. C. Reiche, Brink-Seidelin, C. D.

Knuth og Peder Hoppe, men da vi kun har Højesterets voteringsprotokol at slutte efter, må man på grundlag heraf konstruere konklusionen, der formentlig har bygget på en sammensmeltning af de vota, som blev afgivet af S. H. Cordsen og J. C. Reiche.

Cordsens votum. Denne sag formener er blevet ført som en privat sag og heri altså bør dømmes efter Anchersens påstand, allerhelst efter det, som her er blevet ført [idet] intet bevises, der kunne gravere hr. Dresing, concluderer: Landemodets dom bør ej komme hr. Dresing til fornærmelse på hans embede, hvorimod provsterettens kendelse bør ved magt at stande, dog således, at de fire bønder for de vedkommende procesomkostninger være frifundne. Procesomkostningerne ophæves og bønderne til Justitskassen (betale) 5 Rigsdaler.

Dette votum tiltrædes af fem dommere, hvoraf en dog helt vil ophæve omkostningerne.

Reiches votum: finder og denne sag er privat og ingen public, da ingen actor er beskikket. Man har citant mod citant og altså landemodets dom så meget mere lovstridig da der i samme tillagdes hr. Dresing flere forseelser end han var bleven beskyldt. Ganske uskyldig påstår han ej selv at være, da han acquieserer ved provsterettens kendelse, som mulkterer ham, altså concluderer ut Cordsen med tillæg, at de bønderne i deres indlæg mod hr. Dresing og provsteretten anførte injurier ikke bør være dem til forkleinelse i nogen måde. Hertil slutter to dommere sig.

Hr. Dresing slap altså med embede, kjole og krave i behold, men da dommen var afsagt, søgte han fra Ærø og blev præst i Evindvig i Bergen stift, hvor han døde den 20. januar 1792. De tanker, han har haft om amtsforvalter Mauritzen, der som justitsråd Bagger sagde i sit votum i højesteret, var den største årsag til sagen, overlades til læseren.

NOTER OG HENVISNINGER

Beretninger fra Landemodet i Fyns stift 1722 ff., Biskoppen over Als og Ærøes arkiv i landsarkivet i Åbenrå. – Højesterets voteringsprotokol 1767, litra A p. 160–

63, Rigsarkivet. – Stampe Erklæringer m. v. prokurørembedet vedrørende I p. 564. – Om assesorer og prokuratorer i sagen henvises til Højesteret 1661–1961 ved Poul Bagge, J. L. Frost og Bernt Hjejle, Kbh. 1961. – Didrik Top var sognepræst i Ærøskøbing, Hornemand præst i Marstal og Juel formentlig kappellan i Ærøskøbing. – Wibergs og Arens biografier af præster i Danmark og Slesvig.